MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tas-7 ta' Lulju, 2004

Citazzjoni Numru. 799/2002

Louis u Agnes konjugi Borg, Michael u Maria Fatima konjugi Lawrence, Maria armla ta' Nicholas Bezzina f'isimha proprio u bhala prokuratrici tal-assenti Michael Bezzina u Ronald Bezzina.

-vs-

Francesco Bezzina, Guzeppa Glover, Antonio Busuttil, George Busuttil, Maria Psaila, Agnes Cassar, Marlene Borg, Eleonora

Bonello, Salvino Busuttil, Fr.Alex Busuttil, Anton Busuttil, Carmen Busuttil, Mariella Busuttil, Giuseppi Bonnici, Michael Bonnici, Tarcisio Bonnici, Maria Teresa Falzon, Emanuela Buttigieg, Carmelo Bonnici,

Agnes Aquilina, Mario Bonnici, Doris Sultana, Anthony Bezzina, John Bezzina, Marlene Magro, Henry Bezzina, Jaqueline Mangion, Jason Mangion, Stephen Bezzina u Matthew Bezzina.

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni pprezentata fil-15 ta’ Lulju, 2002 li permezz taghha l-atturi ppremettew:

Illi b’kuntratt tal-11 ta’ Jannar, 1994 in atti Nutar Alexander Sceberras Trigona (Dok. A), l-istanti (barra Michael u Ronald Bezzina li wirtu lill-Nicholas Bezzina li miet ftit xhur ilu) akkwistaw minghand Joseph Gauci porzjoni raba’ ta’ Hax-Xluq, limiti tas-Siggiewi kif ahjar deskritta fl-imsemmi kuntratt Dok. A.

Illi b’ittra ufficjali tat-23 ta’ Lulju, 2001 (Dok. B), il-konvenuti allegaw u resqu pretensjoni fis-sens illi r-raba’ akkwistat mill-atturi bil-kuntratt precitat tappartjeni indivizament lilhom u konsegwentement l-kuntratt ta’ akkwist tal-11 ta’ Jannar, 1994 li bih l-atturi akkwistaw l-istess raba’ minghand Joseph Gauci ma ghandu ebda effett fil-konfront taghhom.

Illi nonostanti li l-atturi irrespingew din il-pretensjoni tal-konvenuti, l-istess konvenuti baqghu jippersistu fil-pretensjoni taghhom.

Illi l-atturi jridu jehelsu din il-pretensjoni.

Ghalhekk titlob lil din l-Onorabbli Qorti ghaliex m’ghandhiex:

1. A tenur tal-Art. 403 tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta’ Malta tiffissa zmien sabiex il-konvenuti jressqu b’kawza l-

pretensjoni taghhom li l-art akkwistata mill-atturi bil-precitat kuntratt tal-11 ta' Jannar, 1994 hija taghhom; u

2. Fin-nuqqas ta' dan, jigi impedut lilhom li jagixxu qatt izjed ghal din il-pretensjoni.

Bl-ispejjes kompriza dawk tal-ittra tal-1 ta' Awissu, 2001 kontra l-konvenuti li minn issa qed jigu ngunti ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur mahlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet pprezentata fil-21 ta' Ottubru, 2002 li permezz taghha l-konvenuti ecepixxew:

1. Illi preliminarjament l-attrici Maria Bezzina ghandha taghti prova li hija prokuratrici ta' l-assenti Michael Bezzina u Ronald Bezzina.

2. Illi l-atturi jridu jaghtu prova li wara l-mewt ta' Nicholas Bezzina huma ottemperaw ruhhom mal-provvedimenti ta' l-Att ta' l-1993 dwar it-Taxxa Fuq Dokumenti u Trasferimenti.

3. Illi l-ittra ufficjali tat-23 ta' Lulju 2001 saret ghal skopijiet ta' konservazzjoni ta' drittijiet u wkoll ghal finijiet ta' preskrizzjoni.

4. Illi f'kull kaz u minghajr pregudizzju ghall-premess, it-talbiet ta' l-atturi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt.

Bl-ispejjez kontra l-atturi li huma minn issa ngunti in subizzjoni.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti mahlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat il-verbal tas-seduta tas-21 ta' Mejju 2003 li permezz taghha il-kawza thalliet ghas-sentenza.

Rat l-atti processwali.

Ikkunsidrat.

Il-kawza odjerna hija wahda ta' jattanza fejn l-atturi qed jitolbu li jigi impost terminu biex il-konvenut jippresenta l-pretensjoni tieghu fir-rigward ta' proprjeta' fil-limiti tas-Siggiewi.

Qabel xejn fir-rigward tal-ewwel zewg eccezzjonijiet l-atturi jippresentaw id-dokumenti relattivi fir-rigward sija tal-prokuri u sija fir-rigward tad-dikjarazzjoni causa mortis (fol 22 u 23 u 38 rispettivament). Ghalhekk dawn l-eccezzjonijiet gew sorvolati.

L-atturi qalu li wara li xtara l-proprjeta' imsemmija permezz ta' att ippublikat minn Nutar Alex Sceberras Trgiona fl-1994; il-konvenuti ippresentaw ittra ufficjali fit-23 ta' Lulju 2003 illi permezz taghha ivvantaw pretensjonijiet fuq l-istess art. Il-konvenuti qed isostnu li kull ma ghamlu u cioe' baghtu l-ittra ufficjali ghamluh bl-iskop illi jikkonservaw id-drittijiet taghhom u jinterrompu l-preskrizzjoni.

Qabel xejn irid jinghad li *prima facie* meta pretensjonijet isiru permezz ta' att li jirrispondi ghal pretensjoni simili ma jfissirx li

l-azzjoni ma tistax issir. Il-ligi kull ma tghid fl-artiklu 403 tal-Kap. 12 hu li l-pretensjoni tigi ivvantata permezz ta' *att gudizzjarju jew xort' ohra bil-miktub.*

Hu naturalment importanti li wiehed jesamina l-ittra ufficjali biex jara jekk il-konvenuti ghamlux xi pretensjoni fis-sens li trid il-ligi.

Fl-ittra ufficjali il-konvenuti qalu testwalment;

Illi r-raba' ta' Hax-Xluq limiti Siggiewi tappartjeni indivisament lilhom u lilek Nikola Bezzina billi din l-ghalqa ipperveniet lilhom mill-eredita' ta' Nikola Bezzina u dan kif stabbilit fit-tielet artikolu tat-testment unica charta tieghu tal-11 ta' Jannar 1947.
...
Inoltre l-kuntratt tal-11 ta' Jannar 1994 li permezz tieghu inthom xtrajtu l-istess raba' minghand Joseph Gauci m'ghandhu ebda effett fil-konfront taghhom stante li l-imsemmi Joseph Gauci ma kienx it-titolari taghha.

Fic-cirkostanzi jekk zmien gimgha ma tersqux bonarjament biex tirrisolvu din il-kwistjoni il-mittenti jghaddu biex jirrivendikaw minghandkom l-istess raba' billi inthom ma stajtux takkwistaw ir-raba' meta di diritto din tappartjeni lilhom.
.. Din il-procedura qed issir ghall-finijiet tal-ligi.

Ghalkemm il-ligi ma tghidx espressament, meta wiehed jesamina l-gurisprudenza jara li meta wiehed semplicement jiddefendi ruhu kontra l-pretensjonijiet ta' haddiehor ma jkunx hemm lok ghal din it-tip ta' kawza u dan ghal ragunijiet li huma cari meta wiehed jidhol fil-*mens legis* ta' azzjoni simili. Il-legislatur b'din it-tip ta' kawza kellhu f'mohhu li jillimita kemm jista' jkun pretensjonijiet li jistghu ikunu bla bazi b'mod
li min jaghmel il-pretensjoni bil-miktub jinghata zmien mill-Qorti biex jekk ghandhu jagixxi gudizzjarjament jaghmel dan

minghajr dewmien eccessiv u ma jibqax idejjaq lill parti l-ohra inutilment. Fil-fatt jidher li din l-azzjoni ghandha l-origini taghha fil-kamp kriminali fejn min kien idejjaq lil xi hadd b'allegazzjonijiet li setghu ikunu diffamatorji kien jigi impost lilhom zmien biex jaghmlu r-rapporti lill-awtoritajiet

inkella jigu kkundannati ghall hekk imsejjeh *perpetwu silenzju.*

Fil-kawza fl-ismijiet ***"Maria Dolores Vella vs Rosario Micallef"*** deciza fil-15 ta' Dicembru 1958 mill-Prim Awla tal-Qorti Civili gie ritenut illi;

.. biex ikun hemm lok ghal gudizzju ta' jattanza jehtieg li l-allegazzjoni tkun spontanja u mhux provokati, b'mod li jekk l-allegazzjoni issir ghall-konservazzjoni jew ghad-difiza ta' drittjiet minn persuna .. anke merament interpellata b'att gudizzjarju ma tikkostitwixix jattanza u ma taghtix lok ghar-rimedju eccezzjonali ta' jattanza.

Imbaghad il-Qorti irreferiet ghal decizjonijiet ohra riportati fil-Volumi XXIII – 1 – 714 u XXXII – 1 – 645.

Ghalhekk importanti li wiehed jara x'ta' lok ghal din il-kawza. Jidher mid-deposizzjoni tal-konvenut li wara li mietet zija taghhom irrizultalhom li fil-wirt kien hemm il-proprjeta' in kwistjoni. Meta avvicinaw lill-atturi li jigu minnhom, dawn qalulhom li dik l-art xtrawha huma bil-kuntratt imsemmi. Qal li allura marru ghand l-Avukat (illum Imhallef) Philip Sciberras li fuq inkarigu taghhom baghat l-ittra ufficjali li ipprecediet il-kawza. Qal li l-iskop taghhom kien li jinterrompu l-preskrizzjoni. Dan ikkonfermah l-istess Imhallef Sciberras fl-affidavit tieghu.

Il-ligi ma tghid imkien li l-azzjoni tal-jattanza ma ghandhiex issir jekk il-konvenut ikollhu f'mohhu biss li jinterrompi l-preskrizzjoni. Jekk wiehed jinterpreta l-ligi hekk ikun qed jeskludi hafna cirkostanzi li fil-fatt iwasslu ghal azzjoni simili.

Infatti normalment l-attur jirrikori ghaliha ghaliex il-konvenut minflok jippresenta l-azzjoni proprja, jibqa' jibghat l-atti gudizzjarji u jhalli l-kwezit miftuh. Din il-Qorti kellha okkazzjoni tikkumenta fuq dan fil-kawza fl-ismijiet ***"Avukat Generali vs Dr Hugh Peralta nomine"*** (15 ta'

Dicembru 1997 – ikkonfermata fl-Appell) fejn qalet li ladarba ma kien hemm xejn x'iwaqqaf lill-konvenut biex jiftah il-kawza, hija kellha sbil-fors tinterpreta rigidament il-provvedimenti tal-ligi fir-rigward u tilqa' t-talba attrici.

Importanti li l-attur ikollhu l-pussess tal-oggett in kwistjoni u jidher mill-provi li l-atturi wara li xtraw l-art bil-kuntratt imsemmi ipposjeduha.

Jidher car ghalhekk illi r-rekwiziti kollha gew sodisfatti u t-talba attrici ghandha tigi akkolta.

Ghal dawn il-mottivi il-Qorti tichad l-eccezzjonjiet tal-konvenuti u tilqa' l-ewwel talba attrici billi tiffissa terminu ta' tlett xhur illi fih il-konvenuti ghandhom iressqu b'kawza il-pretensjoni taghhom fuq l-art in kwistjoni.

Tirriserva illi tipprovdi dwar it-tieni talba u dwar il-kap tal-ispejjes wara li jghaddi dan it-terminu.

Tiddiferixxi l-kawza ghall-1 ta' Novembru ghall-informazzjoni ulterjuri.

Moqrija.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------